

**ET DANMARK
DU HAR RÅD TIL**

ENHEDSLISTEN

ET DANMARK DU HAR RÅD TIL

Med "Et Danmark Du Har Råd Til" vil Enhedslisten tage det første spadestik til at mindske uligheden og føre flere penge tilbage i almindelige danskeres lommer. Alt for længe har skiftende regeringer haft fokus på lempelser til aktionærer og direktører, der i forvejen har millioner i banken. Nu vil Enhedslisten vende bøtten og sikre, at dem der skal vende hver en krone sidst på måneden, får en hjælpende hånd. Det gør vi gennem følgende forslag:

Ned med momsen på fødevarer:

- Halvering af moms på fødevarer
- Afskaffelse af moms på frugt og grønt

Indgreb mod fødevarspekulanter:

- Strengere love mod urimelig prissætning
- Oprettelse af enhed for forbrugerbeskyttelse og bekæmpelse af ågerpriser
- Forhandling af frivillige aftaler om prissænkninger på basale fødevarer
- Offentlig prisportal

Gratis receptpligtig medicin:

- Afsætte 4,1 mia. kr. årligt for at afskaffe brugerbetalingen på receptpligtig medicin

Gratis tandlæge:

- Afsætte 8,5 mia. kr. årligt til at gøre tandlægen vederlagsfrit

Danmarksbillet:

- En "Danmarksbillet", hvor alle, for 399,- pr. måned, kan få adgang til bus og tog rundt i hele Danmark

Huslejeloft:

- Regeringen skal løbende udpege de kommuner eller byområder, der kan indføre en særlig huslejeregulering
- Den særlige huslejeregulering betyder, at udlejerne ikke kan hæve huslejen ved genudlejning
- Bedre beskyttelse af lejere mod huslejestigninger

Indgreb mod bankernes gebyrer:

- Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal gennemføre en årlig redegørelse for udviklingen i den finansielle sektors gebyrer
- Forbrugerstyrelsen får udvidet hjemmel til at kræve bankernes gebyrer sænket

Indgreb over for realkreditinstitutternes høje bidragssatser:

- Realkreditinstitutterne skal betale flytteomkostningerne for kunder, der ønsker at skifte til et institut med lavere bidragssats
- Bankerne skal være forpligtet til at præsentere kunderne for tilbud fra flere realkreditinstitutter
- Et tilsyn under Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal undersøge bidragssatserne og have udvidet hjemmel til at kræve bidragssatserne sænket

1. NED MED MOMSEN PÅ FØDEVARER

Danmark har én af de højeste momssatser på fødevarer i Europa. Enhedslisten har altid været kritisk overfor flade afgifter, der straffer dem med de laveste indkomster. Med de stigende priser på fødevarer er tiden kommet til at flytte skattebyrden væk fra vores daglige fornødenheder. Derfor vil Enhedslisten halvere momsen på alle fødevarer og helt fjerne momsen på frugt og grønt. På den måde sikrer vi lavere priser for alle og giver samtidig et incitament til at vælge frugt og grønt, som både er godt for folkesundheden og er mere klimavenligt. Enhedslisten vil gå videre end Folketingets aftale om lavere moms til 6 mia. kr., og afsætter yderligere 11 mia. kr. årligt for at få momsen længere ned.

DERFOR FORESLÅR ENHEDSLISTEN:

- Halvering af moms på fødevarer (momssats: 12 pct.)
- Fjern moms på frugt og grønt (momssats: 0 pct.)

2. INDGREB MOD FØDEVARESPEKULANTER

At sænke moms er et socialt, retfærdigt værktøj til at lette det økonomiske pres på borgerne i en tid med store prisstigninger. Men det er vigtigt at huske, at det ikke er moms eller afgifter, der er årsagen til de stigende priser. De stigende priser skyldes, at nogle sælger de samme varer dyrere, end de gjorde tidligere. Derfor foreslår Enhedslisten, at forbrugerbeskyttelsen skærpes og der laves tiltag mod spekulanter, som skummer fløden på de stigende fødevarerpriser.

DERFOR FORESLÅR ENHEDSLISTEN:

- Strengere love mod urimelig prissætning
- Oprettelse af en enhed for forbrugerbeskyttelse og bekæmpelse af ågerpriser
- Forhandling af frivillige aftaler om prissænkninger på basale fødevarer
- Offentlig prisportal

Den nye enhed for forbrugerbeskyttelse skal straks tage initiativ til at indkalde fødevarer- og detailbranchen til forhandlinger om en frivillig aftale, der sænker priserne på de mest basale fødevarer. Den nye enhed skal derudover oprette og drifte en offentlig prisportal, som hver måned offentliggør en liste over de billigste og dyreste supermarkeds kæder. Forbrugerbeskyttelsesenheden har desuden til opgave, med inspiration fra Spanien, at foretage løbende overvågning af profitmarginerne i erhvervslivet for at kunne reagere med tiltag mod øget profit, der har baggrund i urimelig prissætning.

3. GRATIS RECEPTPLIGTIG MEDICIN

I et rigt samfund som det danske bør receptpligtig medicin være en rettighed, ikke noget som kun nogle kan betale for. [Næsten halvdelen af alle danske apoteker](#) ser borgere hver eneste dag, der må gå fra apoteket uden medicin, fordi de ikke har råd til den. Når nødvendigt medicinforbrug desuden er mere udbredt blandt folk med kortere uddannelser, som modtager overførselsindkomster eller er ældre, så har brugerbetaling på receptpligtig medicin stor social slagside.

Ifølge [tal fra regeringen](#) løber brugerbetalingen på receptpligtig medicin årligt op i ca. 3,9 mia.kr. baseret på 2024-tal, hvilket svarer til ca. 4,1 mia. kr. i 2026-priser.

DERFOR FORESLÅR ENHEDSLISTEN:

- At afsætte 4,1 mia. kr. årligt for at afskaffe brugerbetalingen på receptpligtig medicin

Det svarer til, at hver person sparer omkring 900 kr. om året i gennemsnit på receptpligtig medicin.

4. GRATIS TANDLÆGE

I Enhedslisten mener vi grundlæggende, at det er skørt, at fællesskabet dækker, hvis du brækker benet, men du står alene med store regninger, hvis du knækker tanden. Danmark ligger i toppen af listen over lande i Europa med størst ulighed i tandsundhed og i dag går den rigeste fjerdedel af befolkningen [dobbelt så ofte til tandlægen som den fattigste fjerdedel](#).

I 2021 fik Enhedslisten flertal bag at indføre gratis tandlæge for de 18-21-årige. Nu vil vi tage det næste skridt og indføre gratis tandlæge til alle.

DERFOR FORESLÅR ENHEDSLISTEN:

- At afsætte 8,5 mia. kr. årligt til at gøre tandlægen vederlagsfrit

Dette er estimeret på baggrund af [regeringens opgørelse](#) af brugerbetalingen på tandpleje, som inkluderer husstandenes egenbetaling samt bidrag fra sundhedsforsikringer, som i 2024 udgjorde 8,1 mia. kr., opregnet til 2026-priser udgør dette ca. 8,5 mia. kr. pr. år.

De mere end 4 ½ mio. personer, der i dag ikke er omfattet af gratis tandpleje, vil i gennemsnit spare mere end 1800 kr. om året.

5. DANMARKSBILLET

- offentlig transport i hele landet for 399,- pr. måned

I de seneste par år har vi set [voldsomme prisstigninger på den offentlige transport](#). Dyr offentlig transport udfordrer især dagligdagen for mennesker med handicap eller de ældre, som ikke har andre muligheder for at bevæge sig rundt. Offentlig transport skal være til at betale for alle.

DERFOR FORESLÅR ENHEDSLISTEN:

- En "Danmarksbillet" hvor alle, for 399,- pr. måned, kan få adgang til bus og tog rundt i hele Danmark

Der skal afsættes 3 mia. kr. til en ét-årig forsøgsordning, hvorefter Folketinget skal tage stilling til, hvordan man kan permanentgøre ordningen. Almindelige mennesker får med Danmarksbilletten bedre råd til hverdagen. Helårs-pendlere med månedskort til ca. 1.000 kr. pr. måned vil kunne spare over 6.500 kr. om året.

6. HUSLEJELOFT

Næsten 2,5 mio. danskere bor til leje i hele landet. Flere lejere bor i boliger ejet af private, profitdrevne virksomheder og er derfor udsat for voldsomme stigninger i huslejen. I København og andre kommuner er huslejerne over de seneste år stukket fuldstændig af, så flere og flere ikke har råd til at bo i byerne. Men det kan lade sig gøre at regulere huslejepriserne. I Spanien har regeringen besluttet sig for at vende udviklingen. De har for lidt over et år siden givet kommuner med særligt pressede boligsektorer, ret til at indføre en hård regulering af kapitalfonde og andre udlejere, for at beskytte lejerne og holde huslejerne nede. I Barcelona er huslejerne faldet med 7 procent i nyudlejede boliger på blot et år efter, at den spanske regering indførte en ny effektiv beskyttelse af lejerne. I Danmark skal man have råd til en ordentlig bolig.

DERFOR FORESLÅR ENHEDSLISTEN:

- Regeringen skal løbende udpege de kommuner eller byområder, hvor der er særlige problemer med stigende huslejer. De pågældende kommuner vil, hvis de ønsker det, få ret til at indføre en særlig huslejeregulering
- Den særlige huslejeregulering betyder, at udlejerne ikke kan hæve huslejen ved genudlejning. Lejeren får derfor ret til samme husleje som den tidligere lejer. I dag kan udlejeren frit hæve huslejen ved genudlejning i alle ejendomme bygget efter 1991
- Samtidig vil partiet give lejere bedre beskyttelse mod huslejestigninger ved at begrænse udlejerens mulighed for at lave forbedringer mod lejers ønske, og ved at sikre at lejere ikke skal betale højere husleje, mens en sag ved Huslejenævnet behandles

7. INDGREB OVER FOR BANKERNES GEBYRER

Bankernes stigende gebyrer presser både borgere og virksomheder. Det skal stoppes. De seneste 10 år er bankernes [gebyrindtægter steget med 39 pct](#), hvilket er langt højere end stigningen i kerneinflationen. De høje gebyrer kan ikke forsvares – det er grådighed. Læg dertil, at rentemarginalen fortsat er høj. Resultatet har været, at bankerne har haft [meget høje overskud](#) de seneste år. Kontrollen med bankernes gebyrer skal skærpes.

DERFOR FORESLÅR ENHEDSLISTEN:

- Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal gennemføre en årlig redegørelse for udviklingen i den finansielle sektors gebyrer
- Hvis gebyrerne stiger hurtigere end den almindelige prisudvikling, skal branchen forklare sig, og medmindre der er saglige årsager for stigningerne, skal Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen have udvidet hjemmel til at kræve bankernes gebyrer sænket

8. INDGREB OVER FOR REALKREDIT- INSTITUTTERNES HØJE BIDRAGSSATSER

Realkreditskunder [betaler for høje bidragssatser](#). De høje gebyrer er en unødigt ekstraudgift for mange husholdninger i Danmark. Dette skyldes bl.a. at konkurrencen er for dårlig på realkreditsmarkedet. I de seneste måneder har vi set mindre prisnedsættelser på realkreditsmarkedet. Det er dog langt fra alle kunder, der får glæde af disse bevægelser, da det i mange tilfælde kun kommer [nye kunder til gode](#). Ekspertene peger desuden på at [de seneste synkroner prisbevægelser](#) netop tyder på, at der er for dårlig konkurrence på realkreditsmarkedet. Forbrugerrådet Tænk er derfor kommet med [en række anbefalinger](#).

DERFOR FORESLÅR ENHEDSLISTEN:

- Realkreditinstitutterne skal betale flytteomkostningerne for kunder, der ønsker at skifte til et institut med lavere bidragssats, så det bliver lettere og billigere at skifte realkreditinstitut
- Bankerne skal være forpligtet til at præsentere kunderne for tilbud fra flere realkreditinstitutter og bankerne skal oplyse om ikke-koncernforbundne realkreditinstitutters tilbud, så forbrugerne får reelle valgmuligheder
- Et tilsyn under Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal årligt undersøge udviklingen i bidragssatserne, og er der uproportionelle stigninger eller manglende nedsættelser, skal branchen forklare sig. Hvis der ikke er saglige årsager for stigninger eller manglende nedsættelser, skal Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen have udvidet hjemmel til at kræve bidragssatserne sænket

Mia. kr., 2026-niveau	Udgifter
Lavere moms på fødevarer ¹⁾	-17,2
Ny enhed for forbrugerbeskyttelse	-0,1
Gratis tandlæge ²⁾	-8,5
Gratis receptpligtig medicin ³⁾	-4,1
Varige udgifter i alt	-29,9
Danmarksbillet 399,- pr. måned (forsøgsordning), udgifter i 2027 ⁴⁾	-3,0
Mia. kr., 2026-niveau	Indtægter
Aftale om ramme til nedsættelse af moms på fødevarer eller frugt og grønt ⁵⁾	6,0
1% skat på formuer over 35 mio. kr. ⁶⁾	12,1
Skattebidrag fra overnormale profitter ⁷⁾	8,2
Indtægter i alt	26,3
Råderumsfinansiering af varige udgifter ⁸⁾	3,6

ANMÆRKNINGER OG KILDER:

1) Lavere moms på fødevarer estimeres at koste ca. 17,2 mia. kr. (2026-priser) om året, hvilket er baseret på beregninger fra Skatteministeriet ([SAU spørgsmål nr. 376 af 13. maj 2025 alm. del](#)), opregnet til 2026-priser.

2) Enhedslisten afsætter en ramme på 8,5 mia.kr. årligt til at gøre tandlæge vederlagsfrit, hvilket er baseret på tal fra Sundhedsdatastyrelsen ([SUU spørgsmål nr. 536 af den 16. maj 2025](#)), hvor af det fremgår, at brugerbetalingen på tandpleje, som inkluderer husstandenes egenbetaling samt bidrag fra sundheds-forsikringer, udgjorde 8,1 mia. kr. i 2024, opregnet til 2026-priser udgøre dette ca. 8,5 mia. kr. pr. år.

3) Ifølge tal fra Sundhedsdatastyrelsen ([SUU spørgsmål nr. 537 af den 16. maj 2025](#)), løber egenbetalingen på receptpligtig medicin årligt op i ca. 3,9 mia. kr. i 2024, hvilket svarer til ca. 4,1 mia.kr. i 2026-priser.

4) Enhedslisten afsætter 3 mia. kr. til en ét-årig forsøgsordning med en "Danmarks-billet", hvor alle, for 399,- pr. måned, kan få adgang til bus og tog rundt i landet, hvorefter Folketinget skal tage stilling til, hvordan man evt. kan permanentgøre ordningen.

5) [Aftale om ramme til nedsættelse af moms på fødevarer eller frugt og grønt](#) afsætter 6 mia. kr. årligt fra 2028 og frem til moms-nedsættelse på fødevarer

6) Enhedslisten foreslår en årlig skat på 1 procent af nettoformuer på over 35 millioner kroner. Ifølge Skatteministeriet ([SAU spørgsmål nr. 243 af 3. februar 2026 alm. del](#)) vil det årlige provenu udgøre ca. 12,1 mia. kr. i 2026-priser. Formue er i den forbindelse nettoformue (formue fratrukket gæld), hvor alle formueaktier er inkluderet dvs. at dette inkluderer likvide midler, værdipapirer, såkaldte unoterede aktier, boliger, pensionsopsparing mv. Der betales en skat på en procent af den del af nettoformuen, der overstiger 35 millioner kroner. Skatten vil være målrettet den absolutte top i Danmark og således kun berøre ca. 14.000 personer.

7) Enhedslisten foreslår, at virksomheder, der har overnormale profitter målt ved egenkapitalforrentning på mere end 15 procent, betaler 10 procent ekstra i selskabsskat af den profit, der ligger over forrentningen på 15 pct. Ifølge Skatteministeriet vil det årligt indbringe statskassen ca. 8 mia.kr. årligt ([SAU spørgsmål nr. 196 af 31. januar 2025, alm. del](#)), opregnet til 2026-priser udgør det ca. 8,2 mia.kr. årligt.

8) De varige udgifter ved ovenfor listede initiativer beløber sig til samlet 299 mia. kr., hvor de varige indtægter ved finansieringsforslagene udgør 26,3 mia. kr. årligt. Enhedslisten vil råderumsfinansiere de resterende 3,6 mia. kr.